

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

5 V. corpus Christi de purissimis sanguinibus Virginis formatum fuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

tum potest esse ubique totum : quoniam per innumerabiles partes aliud alibi habere necesse est. Longe alia est anima naturalis, qui corporis: quanto magis Dei, qui creator est, & anima, & corporis, & nouit ubique totus esse, & nullo contineri loco: nouit venire, non recedendo ubi erat: nouit abire, non deferendo quo venerat.

Ad tertium dicendum, quod in conceptione viri ex femina non est aliquid immundum, in quantum est opus Dei: unde dicitur Act. 10. Quod Deus creauit, tu ne commune dixeris, id est, immundum. Est ibi tamen aliqua immunditia ex peccato proueniens, prout cum libidine quis concipitur ex commixtione maris, & femine, quod tamen in Christo non fuit, ut supra ostensum est. Si tamen aliqua esset ibi immunditia, ex ea non inquinaretur Dei Verbum, quod nullo modo est immutabile, vel alterabile. Unde August. dicit in lib. contra quinque hereses. Dicit tibi Deus creator hominis, filius hominis, Quid est, quod te permouet in mea natiuitate? non sum libidinis conceptus cupiditate: ego matrem, de qua nascerer feci. Si solis radius cloacarum sordes siccare nouit, eis incinerari non nouit: quanto magis splendor lucis aeternae, quocunque radiauerit, mundare potest, & ipse pollui non potest.

Itera huius articuli tam perspicua est, ut non indigeat expositione. De re autem ipsa propter ea, quae in primo tomo, disput. 3. attigi tractando de cōuenientia Incarnationis, disputauimus supra in hoc tomo disput. 1. sect. 1. & disput. 5. sect. 1. & in sequentibus nonnulla addemus.

ARTICVLVS V.

Virum corpus Christi de purissimis sanguinibus Virginis formatum fuerit.

Ad quantum sic proceditur. Videtur, quod caro Christi non fuerit concepta ex purissimis sanguinibus Virginis. Dicitur enim in Collecta, quod Deus Verbum suum de Virgine carnem sumere voluit. Sed caro differt a sanguine Virginis. Ergo corpus Christi non est sumptum de sanguine Virginis.

2. Praeterea, Sicut mulier formata est miraculose de viro, sic corpus Christi miraculose formatum est de Virgine. Sed mulier non dicitur esse formata de sanguine viri, sed magis de carne, & ossibus eius, secundum illud, quod dicitur Genes. 2. Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea. Ergo videtur, quod nec etiam corpus Christi formari debuerit de sanguine Virginis, sed de carnibus, & ossibus eius.

3. Praeterea: corpus Christi fuit eiusdem speciei cum corporibus aliorum hominum: sed corpora aliorum hominum non formantur ex purissimo sanguine, sed ex semine & sanguine menstruo. Ergo videtur, quod nec etiam corpus Christi fuerit conceptum ex purissimis sanguinibus Virginis.

Sed contra est, quod Damasc. dicit in libr. quod filius Dei lib. 3. oratio. construxit sibi ipsi ex castissimis, & purissimis sanguinibus filii c. 2. in Virginis carnem animatam animam rationali.

Respondet dicendum, quod sicut supra dictum est, in conceptione Christi fuit secundum conditionem naturae, quod quod est natus ex semine, sed supra conditionem naturae, est natus ex Virgine. Habet autem hoc naturalis conditio, quod in generatione animalis femina materiam ministrat, ex parte autem maris sit principium actuum in generatione, sicut probat Philosophus in libro de Generatione animalium. Lib. 1. c. 19. Femina autem, quae ex mare concepit, non est virgo: & ideo ad supernaturalem modum generationis Christi pertinet, quod actuum principium in generatione illa fuerit virtus supernaturalis diuina. Sed ad naturalem modum generatio-

nis eius pertinet, quod eius materia de qua corpus eius conceptum est, sit conformis materiae, quam alia femina subministrant ad conceptionem proli. Haec autem materia secundum Philosophum in lib. de generatione animalium, est sanguis mulieris non quicumque, sed perductus ad quandam ampliore digestionem, per virtutem generatiuam matris, ut sit materia apta ad conceptum, & ideo ex tali materia fuit corpus Christi conceptum.

Ad primum ergo dicendum, quod cum B. Virgo fuerit eiusdem naturae cum aliis feminis, consequens est, quod habuerit carnem, & ossa eiusdem naturae. Carnes autem, & ossa in aliis feminis sunt actuales corporis partes, ex quibus constituitur integritas corporis, & ideo subtrahi non possunt sine corruptione corporis, vel diminutione. Christus autem, qui venerat corrupta reparare, nullam corruptionem, aut diminutionem integritatis matris eius inferre debuit, ut supra dictum est. Et ideo non debuit corpus Christi formari de carne, vel ossibus Virginis, sed de sanguine, qui nondum est actu pars, sed est potentia tota, ut dicitur in libro de generatione animalium. Et ideo dicitur, carnem de virgine iumpsisse: non quod materia corporis eius fuerit actu caro, sed sanguis, qui est potentia caro.

Ad secundum dicendum, quod sicut in prima parte dictum est, Adam, quia institutus erat, ut principium quoddam humane naturae habebat in suo corpore aliquid carnis, & ossis, quod non pertinebat ad integritatem personalem ipsius, sed solum in quantum erat natura humane principium: & de tali carne formata est mulier absque viri detrimento. Sed nihil tale fuit in corpore Virginis: ex quo corpus Christi posset formari sine corruptione materni corporis.

Ad tertium dicendum, quod semen feminae non est generationi aptum, sed est quiddam imperfectum in genere feminis, quod non potuit perducere ad perfectum feminis complementum, propter imperfectionem virtutis femineae. Et ideo tale semen non est materia, quae de necessitate requiratur ad conceptum: sicut Philosophus dicit in libro de Generatione animalium. Et ideo in conceptione corporis Christi non fuit praesertim quia licet sit imperfectum in genere seminis, tamen cum quadam concupiscentia resoluitur, sicut & semen maris. In illo autem conceptu virginali, concupiscentia locum habere non potuit, & ideo Damasc. dicit, quod corpus Christi non seminaliter conceptum est. Sanguis autem mensstruus, quem femina per singulos menses emit, impuritatem quandam naturalem habet corruptionis: sicut & caetera superfluitates, quibus natura non indiget, sed eas expellit. Ex tali autem menstruo corruptionem habente, quod natura repudiat, non formatur conceptus: sed hoc est purgamentum quoddam illius puri sanguinis, qui digestionem quadam est praeparatus ad conceptum: quasi purior, & perfectior alio sanguine. Habet tamen impuritatem libidinis in conceptione aliorum hominum: in quantum ex ipsa commixtione maris, & feminae, talis sanguis ad locum generationi congruum attrahitur. Sed hoc in conceptione Christi non fuit: quia operatione Spiritus Sancti talis sanguis in utero Virginis adunatus est, & formatus in prolem. Et ideo dicitur corpus Christi ex castissimis, & purissimis sanguinibus Virginis formatum.

COMMENTARIVS.

Notanda est hoc loco ratio D. Thomae. Inde enim probat Christi corpus fuisse formatum ex sanguine Virginis, quia formatum est Christus ex Virgine, tanquam verus filius eius, ad hoc autem necessarium fuit, ut B. Virgo in illa conceptione praestiterit, quod aliae feminae in conceptione filiorum praestare solent, ut matres possint appellari, illud autem praecipuum est, quod sanguinem suum subministrat, ex quo foetus possit formari, hoc ergo ut minimi

lib. 1. ex 2.
18. & 19.
tom. 4.

q. 23. artic.
1. & 2.

Par. 1. q. 92.
art. 3. ad 2.
argum.

lib. 3. oratio.
fid. c. 1. q. 4.

172.
3. d. 3. q. 2.
art. 5.

lib. 3. oratio.
fid. c. 2. in
mud.
art. praec.

lib. 1. c. 19.
in fi. praeci-
pue, & lib.
2. c. 4. & 5.
tom. 4.

num necessarium fuit in Virgine, ut mater possit appellari. Non enim satis esset, quod Christus acciperet corpus ex Virgine formando illud ex costa v.g. aut alio simili modo, quia non magis posset filius eius appellari, quam Eva dici posset filia Adæ, & ideo formatus est, B. Virgine verissime, ac propriissime sanguinem suum subministrante, tanquam vera matre. Dicitur autem ille sanguis fuisse purissimus, quia ut hic D. Thom. ex Aristotele refert, & indicat August. lib. 83. questionum. q. 6. etiam in aliis matribus humanum corpus ex puro sanguine, magisque digesto fabricatur, in B. autem Virgine fuit purissimus: tum ob singularem eius temperantiam: tum etiam ob singularem Spiritus Sancti curam, & providentiam. Et hæc ratio D. Thomæ tam efficax est, & evidens supposito principio fidei, ut conclusionem faciat omnino certam, & ita recepta est communis consensu, & traditione totius Ecclesiæ. Et habetur in 6. Synod. act. 11. in epist. Sophronij, & in Damasceno, quem hic D. Tho. citat, & in aliis Patribus communiter. Occurrebant autem difficultates circa veritatem hanc, quæ, quia modum conceptionis attingunt, tractabuntur commodius in disputatione sequenti. Cætera sunt clara in articulo. Nam illa quæstio, an sanguis in formetur anima, quam D. Th. hic attigit in argumento primo in primo tom. circa quæst. 4. latissime disputata est.

D Thom.
Arist.
August.

6. Synodo.
Damasc.

ARTICVLVS. VI.

Utrum corpus Christi in antiquis Patribus fuerit secundum aliquid signatum.

173.
3. d. 3. q. 4.
art. 2.

Lib. 10. c.
19. & 20.
tom 3.

D sextum sic proceditur. Videtur quod corpus Christi fuerit secundum aliquid signatum in Adam, & in aliis Patribus. Dicit enim Aug. 10. super Genes. ad litteram, quod caro Christi fuit in Adam, & Abraham secundum corpulentam substantiam. Sed substantia corpulenta est qui dicitur signatum. Ergo caro Christi fuit in Adam, & Abraham, & aliis Patribus secundum aliquid signatum.

2. Præterea Roman. 1. dicitur, quod Christus factus est ex semine David secundum carnem. Sed semen David fuit aliquid signatum in ipso. Ergo Christus fuit in David secundum aliquid signatum, & eadem ratione in aliis Patribus.

3. Præterea, Christus ad humanum genus affinitatem habet, in quantum ex humano genere carnem assumpsit. Sed si caro illa non fuit secundum aliquid signatum in Adam, nullam videtur habere affinitatem ad humanum genus, quod ex Adam derivatur: sed magis ad alios, unde materia carnis eius assumpta est. Videtur ergo, quod caro Christi fuerit in Adam, & in aliis Patribus secundum aliquid signatum.

Lib. 10. ex.
c. 10. & 26.
colligitur.
tom 3.

1. par. q. ult.
art. 1.
Art. præced.

Sed contra est, quod Augustinus dicit. 10. super Genes. ad litteram: Quocumque modo Christus fuit in Adam, & Abraham, & aliis Patribus: alij homines etiam ibi fuerunt, sed non convertitur. Alij autem homines non fuerunt in Adam, & Abraham, secundum aliquam materiam signatam, sed solum secundum originem, ut in prima parte habitum est: ergo neque Christus fuit in Adam, & Abraham secundum aliquid signatum, & eadem ratione nec in aliis Patribus.

Respondeo dicendum, quod sicut supra dictum est, materia corporis Christi non fuit caro, & os Beatæ Virginis, nec aliquid, quod fuerit actu pars corporis eius, sed sanguis, qui est potentia caro. Quicquid autem fuit in Beata Virgine a parentibus acceptum, fuit actu pars corporis Beatæ Virginis. Unde illud, quod fuit in Beata Virgine a Parentibus acceptum, non fuit materia corporis Christi, & ideo dicendum est, quod corpus Christi non fuit in Adam, & aliis patribus

A secundum aliquid signatum, ita scilicet quod aliqua pars corporis Adæ, vel alicuius alterius posset designari determinatè, ut diceretur quod ex hac materia determinatè formabatur corpus Christi: sed fuit ibi secundum originem, sicut & caro & aliorum hominum. Corpus enim Christi habet relationem ad Adam, & alios Patres mediante corpore matris eius. Unde nullo alio modo fuit in Patribus corpus Christi, quam corpus matris eius, quod non fuit in Patribus secundum materiam signatam, sicut nec corpora aliorum hominum: ut in 1. parte dictum est.

1. p. q. ult.
art. 1.

Ad primum ergo dicendum, quod cum dicitur Christus fuisse in Adam secundum corpulentam substantiam, non est intelligendum hoc modo, quod corpus Christi in Adam fuerit quedam corpulenta substantia: sed quia corpulenta substantia corporis Christi, id est, materia, quam sumpsit ex Virgine, fuit in Adam, sicut in principio actiuo, non autem sicut in materiali principio: quia scilicet per virtutem generatricem Adæ, & aliorum ab Adam descendit usque ad Beatam Virginem factum est, ut illa materia prepararetur ad conceptum corporis Christi. Non autem fuit materia illa formata in corpus Christi per virtutem seminis ab Adam derivatam. Et ideo Christus dicitur fuisse in Adam originaliter, secundum corpulentam substantiam: non autem secundum feminalem rationem.

Ad secundum dicendum, quod quamvis corpus Christi non fuerit in Adam, & in aliis Patribus secundum feminalem rationem: corpus tamen Beatæ Virginis, quod ex semine matris est conceptum, fuit in Adam, & in aliis Patribus secundum rationem feminalem. Et ideo mediante Beata Virgine, Christus secundum carnem dicitur esse ex semine David per modum originis.

Ad tertium dicendum, quod Christus habet affinitatem ad humanum genus secundum similitudinem speciei. Similitudo autem speciei attenditur, non secundum materiam remotam: sed secundum materiam proximam, & secundum principium actiuum, quod generat sibi simile in specie. Sic igitur affinitas Christi ad humanum genus sufficienter conservatur, per hoc, quod corpus Christi formatum est ex sanguinibus Virginis derivatis secundum originem ab Adam, & aliis Patribus. Nec refert ad hanc affinitatem undeunque materia illorum sanguinum sumpta fuerit: sicut nec hoc refert in generatione aliorum hominum, sicut in prima parte dictum est.

COMMENTARIUS.

R Ecce advertit Caietanus, D. Thomam hanc movisse quæstionem occasione cuiusdam antiquæ opinionis, quæ ut carnem Christi tam in se, quam in suis parentibus omnino faceret à peccato, debitoque peccati liberam, asseruit Deum in Adamo partem quandam substantiæ eius designasse, & quasi separasse, ut omnino esset à lege peccati præservata, eamque usque ad B. Virginem, per omnes sibi succedentes progenitores eius, integram fuisse transfusam, ut ex illa purissima Christi caro formaretur. Quam sententiam inter recentiores defendit Galatin. lib. 7. cap. 4. D. autem Thomas merito hanc sententiam rejicit, est enim reuera merum figmentum. Indicat autem D. Thomas duplicem rationem. Prima est, quia Christi caro non fuit formata ex aliqua materia, quæ fuerit actu pars corporis Virginis, non ergo fuit formata ex illa particula signata, quæ in prioribus parentibus præcesserat, & Virgini communicata fuerit. Patet consequentia, quia Christi corpus non fuit formatum ex prioribus parentibus, nisi mediante B. Virgine: B. autem Virgo non habuit à suis parentibus, nisi ea, quæ fuerunt actu partes corporis eius.

Galatin.

Dices: filius non solum habet à matre actu partes, sed etiam humores, & sanguinem, qui est pars in potentia. Obiectio. Respon.